

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC806

Zaaknummer Klachtencommissie 2015W1484

datum uitspraak 01/02/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoekster,
bijgestaan door: mr. J.P.C. van den Bogaard, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

het Bisdom Roermond,
gevestigd te Roermond,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 9 mei 2016, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 26 februari 2016 met zaaknummer 2015W1484, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 7 april 2016, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 2 augustus 2016 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoekster aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoekster is de schade van verzoekster door mr. Van den Bogaard schriftelijk onderbouwd bij brief van 19 oktober 2016. Verweerder heeft bij brief van 1 december 2016 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling

onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoekster komt uit een [gezin] van [aantal] kinderen. Samen met haar oudste [familielid] is zij in september [jaartal] naar het [internaat] te [plaats] gegaan, alwaar zij tot [jaartal] heeft verbleven. Het [internaat] was gelegen bij de kerk. Wijlen [burgerlijke naam aangeklaagde] (hierna: [aangeklaagde]) was als [functie] werkzaam in de kerk, die aan het [internaat] verbonden was. [aangeklaagde] gaf verzoekster ‘lessen’ in het gebouw waar hij woonde en waar ook de zondagsschool was gevestigd. [aangeklaagde] heeft verzoekster seksueel misbruikt.

Aanvankelijk moest zij bij hem op schoot komen zitten, terwijl hij verzoekster tussen de benen betastte, later betastte hij met zijn handen ook het kruis en de billen van verzoekster. Dit gebeurde tenminste twee keer per week. Later moest verzoekster ook de geslachtsorganen van [aangeklaagde] strelen.

Op een gegeven moment werd verzoekster samen met een ander meisje door [aangeklaagde] meegenomen naar de kelder van de kerk om te oefenen voor een uitvoering of voor de eerste communie. Zij moesten zich uitkleden en kregen witte jurkjes aan. Verzoekster werd van het andere meisje gescheiden. Ze moest van [aangeklaagde] op een koude tafel heel stil blijven liggen en werd door [aangeklaagde] onder haar witte jurk betast, waarbij hij zijn hand over haar mond legde. [aangeklaagde] is ook met zijn penis bij verzoekster binnengedrongen. Verzoekster was bang en had pijn alsof zij van onderen scheurde. Hij is klaargekomen vlakbij haar ogen en haar mond.

Verzoekster is vaker met [aangeklaagde] in die kelder geweest, waarbij hij haar met zijn penis verkrachtte (waarschijnlijk vaginaal). Ook heeft hij geregeld zijn penis in haar mond gebracht waarin hij ook klaarkwam. [aangeklaagde] sprak verzoekster vaak dreigend toe dat ze moest zwijgen. Ze zou toch niet worden geloofd, het kruis van de kerk zou op haar vallen en dan zou ze geen engeltje meer worden. Ook dreigde [aangeklaagde] met het doodgaan van haar ouders en familie en haar ouders zouden niet meer van haar houden. Hij noemde haar een ‘duivels vies kind’. Op een gegeven moment is het misbruik gestopt, toen haar jongste [familielid] het laatste half jaar ook op het internaat kwam wonen.

Samenvattend heeft [aangeklaagde] verzoekster gedurende een periode van enkele jaren meermalen betast en vaginaal (dan wel anaal) verkracht. Ook is hij met zijn penis oraal bij haar binnengedrongen, waarna hij in haar mond klaarkwam. Verzoekster heeft hetgeen [aangeklaagde] haar aandeed, destijds niet aan haar ouders durven vertellen uit angst en uit vrees niet te worden geloofd. Verzoekster was bij aanvang van het misbruik vijf jaar.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoekster geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster. In voornoemd advies is de klacht van verzoekster gegrond verklaard.

Dit advies is voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdrager van [aangeklaagde] tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- het misbruik ving aan op de zeer jonge leeftijd van 5 jaar;
- het misbruik heeft gedurende enkele jaren plaatsgevonden;
- het misbruik bestond uit het betasten van verzoekster alsmede uit het oraal, vaginaal dan wel anaal binnendringen bij verzoekster;
- het misbruik heeft meermalen plaatsgevonden;
- het misbruik ging gepaard met aanmaningen om te zwijgen en met dreigementen dat haar of haar familie iets ergs zou overkomen.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoekster

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoekster in de gelegenheid is gesteld om haar vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van den Bogaard bij brief van 19 oktober 2016 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Het seksueel misbruik heeft een grote invloed (gehad) op het verzoeksters leven. Op [leeftijd] is verzoekster bij haar familie gaan wonen, maar zij liep vaak weg en heeft als kind al een suïcidepoging gedaan. Zij kampt reeds haar gehele leven met psychiatrische problematiek (waaronder stemmingswisselingen, eetproblematiek, automutilatie, angsten en persoonlijkheidsproblematiek), die te wijten is aan het seksueel misbruik. Zij is daarvoor vanaf [jaartal] af en aan onder behandeling geweest.

Op school ging het niet goed. Verzoekster was bang straf te krijgen, werd ondergewaardeerd en had last van concentratieproblemen. Verzoekster heeft twee jaar langer over de basisschool gedaan en is pas in [jaartal] naar de [vervolgopleiding] gegaan. Uit een later afgenomen IQ-test bleek dat zij meer in haar mars had.

Na de [vervolgopleiding] is verzoekster begonnen aan interne opleiding tot [beroep]. Deze opleiding heeft zij echter al snel moeten staken omdat er nonnen werkzaam waren en het niet klikte. Desalniettemin heeft verzoekster daarna via uitzendbureaus in de [sector] gewerkt. Vervolgens heeft zij van [jaartal] tot [jaartal] als administratief medewerkster bij een [bedrijf] gewerkt.

In maart [jaartal] is verzoekster - die toen weer als [beroep]werkte - uitgevallen voor haar werk. Ernstige psychische problematiek wegens haar huwelijksituatie was de aanleiding, maar onderliggend was het seksueel misbruik de oorzaak. Vanaf maart [jaartal] tot op heden ontvangt verzoekster een volledige (80-100%) arbeidsongeschiktheidsuitkering.

In de hypothetische situatie waarin verzoekster niet seksueel zou zijn misbruikt, zou zij een opleiding tot [beroep] op minstens MBO-niveau hebben kunnen afronden en naast haar gezin voor 0,6 fte werkzaam zijn geweest. Zij had daar de capaciteiten voor. Ook zou zij dan niet op [leeftijd] blijvend arbeidsongeschikt zijn geraakt. Haar blijvende arbeidsongeschiktheid heeft geleid tot gederfde inkomsten, die de maximaal te adviseren compensatie overschrijden. Daarbij komt dat verzoekster in de hypothetische situatie zonder misbruik bovendien twee jaar eerder de arbeidsmarkt had kunnen betreden, een beter pensioen had kunnen opbouwen en geen reis- en therapiekosten had hoeven te maken.

Verzoekster wenst - samenvattend - aanspraak te maken op de maximaal te adviseren compensatie van €100.000,--.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 1 december 2016 gereageerd en - samenvattend - te kennen gegeven dat sprake is geweest van ernstig seksueel misbruik. Verweerder wenst zich terughoudend op te stellen in zijn reactie, maar merkt op dat naast het onderhavige seksueel misbruik ook sprake is geweest van andere potentieel beschadigende factoren die kunnen hebben geleid tot verzoeksters psychische problemen en arbeidsongeschiktheid. Voorts is de gestelde vermogensschade en het veronderstelde opleidingsniveau in de situatie zonder misbruik, niet voldoende door bewijsstukken onderbouwd, aldus verweerder. Verweerder refereert zich aan het oordeel van de Compensatiecommissie.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gereede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 De overgelegde bewijsstukken (waaronder met name UWV-stukken zoals verzekeringsgeneeskundige rapporten en WAO-beschikkingen) geven inzicht in hoe verzoeksters leven is verlopen. Zij heeft de lagere school en [vervolgopleiding] afgerond, zij het met twee jaar vertraging. Een opleiding tot [beroep] heeft zij gestaakt, maar desalniettemin heeft zij onder meer in de [sector] gewerkt (veelal via een uitzendbureau). Blijkens het verzekeringsgeneeskundig rapport d.d. [datum], opgesteld door [naam] (verzekeringsgeneeskundige) is verzoekster op [datum] met psychische klachten uitgevallen

voor haar werk als oproepkracht [beroep] voor 17 uur per week. In [jaartal] is zij vervolgens volledig (80 tot 100%) arbeidsongeschikt verklaard en deze situatie is tot op heden ongewijzigd gebleven.

De aard van haar klachten is hoofdzakelijk psychisch van aard. Als een rode draad door de overgelegde verzekeringsgeneeskundige verklaringen (onder meer van [datum] opgesteld door [naam] (arts) en van [datum] opgesteld door [naam] (verzekeringsgeneeskundige)), lopen de dissociatiestoornis, stemmingsstoornis en concentratiestoornis. Verder worden genoemd borderlinepersoonlijkheid, anorexia, bekkeninstabiliteit en chronische longproblemen, zoals bronchitis. Zij heeft moeite om haar gezinstaken zelfstandig uit te voeren, is chaotisch en is aangewezen (geweest) op hulp van anderen, zoals een coach.

4.6 De in deze procedure te beantwoorden vraag komt er op neer of voldoende aannemelijk is geworden dat verzoekster ten gevolge van het onderhavige seksueel misbruik minder goed geschoold is en blijvend arbeidsongeschikt geraakt is.

Voor verzoeksters stelling dat zij in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik minstens een [MBO-opleiding] had kunnen afronden, zijn op basis van de overgelegde bewijsstukken geen, althans in voldoende mate aanknopingspunten voorhanden. De gestelde IQ-test was niet meer over te leggen en ook is niet aannemelijk geworden dat zij voor haar uitval op MBO-niveau werkzaam is geweest.

Wel acht de Compensatie voldoende aannemelijk dat zij ten gevolge van het seksueel misbruik langer over haar lagere schoolperiode heeft gedaan. Het seksueel misbruik vond immers gedurende deze periode immers plaats. De Compensatiecommissie zal dit aspect dan ook betrekken in de bepaling van de hoogte van de vermogensschade, daarbij weliswaar rekening houdend met het gegeven dat tijdens haar lagere schoolperiode, toen zij verbleef bij haar [familielid] en [familielid], ook sprake is geweest van minder gunstige omstandigheden.

Daarnaast is de Compensatiecommissie van oordeel dat het onderhavige seksueel misbruik onmiskenbaar één van de oorzaken is geweest voor haar blijvende psychiatrische problematiek en blijvende arbeidsongeschiktheid. Het seksueel misbruik op circa zesjarige jarige leeftijd wordt in alle overgelegde verzekeringsgeneeskundige rapporten consistent genoemd.

In alle redelijkheid moet echter wel onder ogen worden gezien dat ook sprake is geweest van andere minder gunstige factoren in haar vroege jeugd. Zij is reeds op haar vijfde jaar naar het internaat gegaan en heeft vervolgens vanaf haar negende verbleven bij andere familieleden dan haar ouders, hetgeen ook een periode met problemen en zonder hechting, warmte en geborgenheid is geweest, aldus [naam] in zijn (niet gedateerde) verslag. Het huisartsenjournal benoemt dit als 'affectief tekort'. Bovendien is verzoekster ook door andere personen seksueel misbruikt, aldus de brief van [instelling] d.d. [datum] en het maatschappelijk werkverslag. De aard en omvang daarvan is echter (ondanks vragen daarover door de Compensatiecommissie) niet verhelderd. Ook deze factoren zullen hebben bijgedragen aan het ontstaan en voortduren van verzoeksters psychische problematiek en daarmee aan haar uitval voor het werk en de daardoor ontstane vermogensschade.

Dit alles neemt echter niet weg dat voor de Compensatiecommissie, zoals gezegd, voldoende duidelijk is geworden dat het seksueel misbruik dat verzoekster in haar jeugd jarenlang door [aangeklaagde] is aangedaan in een zeer ernstige mate een versturende invloed heeft gehad op verzoeksters identiteitsontwikkeling en heeft bijgedragen aan het ontstaan en voortduren van haar psychische problemen en uitval voor het werk. In al de hiervoor aangehaalde bewijsstukken die decennia bestrijken, wordt het seksueel misbruik op circa 6 jarige leeftijd steeds expliciet benoemd en als ernstig trauma beschreven. Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat een gedeeltelijke vergoeding van vermogensschade op zijn plaats.

4.7 Daarnaast komt verzoekster ook in aanmerking voor een aanzienlijke vergoeding aan smartengeld (immateriële schade) voor het haar aangedane leed en de verminderde levensvreugde, waarmee zij in haar leven geconfronteerd is geweest. Het seksueel misbruik, dat als 'uitzonderlijk' is aangemerkt, heeft haar persoonlijkheidsvorming en ontwikkeling sterk negatief beïnvloed.

Ook heeft het destijds geleid tot het niet durven vertellen wat haar door [aangeklaagde] werd aangedaan, waardoor haar gevoel van eenzaamheid werd vergroot. De wetenschap dat haar [familie] destijds ook door [aangeklaagde] seksueel is misbruikt, heeft verzoeksters leed vergroot.

Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €85.000,- voor immateriële en materiele schade geadviseerd dient te worden.

4.8 Verzoekster heeft een nota ter hoogte van €3.498,24 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 als uitzonderlijk seksueel misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €85.000,- te betalen aan verzoekster, alsmede
- aan de advocaat van verzoekster een bedrag van €3.498,24 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 01/02/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter